

PIYODALAR O'TISH JOYLARIDA YO'L TRANSPORT HODISALARINING KELIB CHIQISH SABABLARI.

Xamidov Bunyod Imomali o'g'li

Toshkent viloyati IIBB Qibray tumani IIB

Annotatsiya: Ushbu tezisda piyodalar o'tish joylarida yo'l transport hodisalarining kelib chiqish sabablari tahlil qilinadi. Piyodalar va transport vositalari o'rtasidagi xavfsizlikni ta'minlash uchun mo'ljallangan o'tish joylarida sodir bo'ladigan hodisalar ko'plab omillar bilan bog'liq. Tezisda tezlik, haydovchilarning e'tiborsizligi, o'tish joylarining yomon joylashuvi, kommunikatsiya va ijtimoiy omillar, shuningdek, yo'l infratuzilmasining holati kabi muhim sabablarga e'tibor qaratiladi. Ushbu omillarni tahlil qilish orqali, piyodalar o'tish joylarida yo'l transport hodisalarining kamayishiga erishish uchun zarur choralarni belgilash mumkin.

Kalit so'zlar: piyodalar o'tish joylari, transport vositalari, yo'l transport hodisalari, xavfsizlik, piyodalar, avtomobillar, muammolar.

Piyodalar o'tish joylarida yo'l transport hodisalari, afsuski, ko'plab mamlakatlarda keng tarqalgan muammo hisoblanadi. Ushbu hodisalar ko'plab omillar bilan bog'liq bo'lib, ularning kelib chiqish sabablari har xil. Piyodalar o'tish joylari, asosan, piyodalar va transport vositalari o'rtasidagi xavfsizlikni ta'minlash uchun mo'ljallangan bo'lsa-da, ba'zan bu joylar xavfli holatlarga sabab bo'lishi mumkin. Piyodalar o'tish joylarida yo'l transport hodisalarining asosiy sababi transport vositalarining tezligi hisoblanadi. Tez harakatlanayotgan avtomobillar piyodalar uchun xavf tug'diradi, chunki piyodalar o'tish joyiga yetib borganida, transport vositalarining tezligi ularning xavfsizligini ta'minlash uchun yetarli vaqt bermaydi. Tezlikni oshirish, shuningdek, haydovchilarning piyodalarni ko'rish imkoniyatini kamaytiradi, bu esa piyodalar uchun qo'shimcha xavf tug'diradi. Piyodalar o'tish joylarida yo'l transport hodisalarining yana bir sababi haydovchilarning

e'tiborsizligi va diqqatni jamlay olmasligidir. Ko'plab haydovchilar piyodalar o'tish joylariga yaqinlashganda, piyodalarga e'tibor bermasliklari yoki ularni ko'rmasliklari mumkin. Bu holat, ayniqsa, mobil telefonlardan foydalanish, musiqi tinglash yoki boshqa chalg'ituvchi omillar ta'sirida sodir bo'lishi mumkin. Haydovchilarning diqqatini jamlay olmasligi, piyodalar uchun xavf tug'diradi va yo'l transport hodisalariga olib kelishi mumkin. Piyodalar o'tish joylarining yomon joylashuvi va dizayni ham muhim omil hisoblanadi. Ba'zi joylarda piyodalar o'tish joylari transport yo'llaridan juda uzoqda joylashgan bo'lishi mumkin, bu esa piyodalarning xavfsiz o'tishi uchun qulaylik yaratmaydi. Shuningdek, o'tish joylarining yomon ko'rinishi, masalan, yoritishning yetishmasligi yoki belgilarning noaniqligi, haydovchilarning piyodalarni ko'rish imkoniyatini kamaytiradi. Bu holatlar piyodalar uchun xavf tug'diradi va yo'l transport hodisalariga olib kelishi mumkin. Piyodalar va haydovchilar o'rtasidagi kommunikatsiya va tushunmovchiliklar ham yo'l transport hodisalarining kelib chiqishiga sabab bo'lishi mumkin. Piyodalar, ba'zida, yo'l harakati qoidalarini to'g'ri tushunmasliklari yoki ularga amal qilmasliklari mumkin. Masalan, piyodalar o'tish joyidan tashqarida yo'lni kesib o'tishlari yoki yashil chiroq yoqilganda o'tish joyiga kirish o'rniga, qizil chiroqda kutishlari mumkin. Bu holatlar haydovchilar uchun kutilmagan vaziyatlarni yaratadi va yo'l transport hodisalariga olib kelishi mumkin. Bundan tashqari, ijtimoiy va madaniy omillar ham piyodalar o'tish joylarida yo'l transport hodisalarining kelib chiqishiga ta'sir ko'rsatishi mumkin. Ba'zi mamlakatlarda, piyodalar va haydovchilar o'rtasida hurmat va e'tibor darajasi past bo'lishi mumkin, bu esa yo'l harakati qoidalariga amal qilmaslikka olib keladi. Piyodalar va haydovchilar o'rtasidagi o'zaro hurmat va tushuncha yo'qligi, yo'l transport hodisalarining ko'payishiga sabab bo'ladi. Shuningdek, yo'l infratuzilmasining holati ham muhim ahamiyatga ega. Yomon holatda bo'lgan yo'llar, piyodalar o'tish joylarining yomon ta'minlanishi va transport vositalarining harakatlanishiga to'sqinlik qilishi, yo'l transport hodisalarining kelib chiqishiga olib kelishi mumkin. Yo'l infratuzilmasining yangilanishi va yaxshilanishi, piyodalar va haydovchilar o'rtasidagi xavfsizlikni oshirishga yordam beradi.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, piyodalar o'tish joylarida yo'l transport hodisalarining kelib chiqish sabablari ko'p qirrali va murakkabdir. Tezlik, haydovchilarning e'tiborsizligi, o'tish joylarining yomon joylashuvi, kommunikatsiya va ijtimoiy omillar, shuningdek, yo'l infratuzilmasining holati bu hodisalarga ta'sir ko'rsatadi. Ushbu muammolarni hal qilish uchun, haydovchilar va piyodalar o'rtasida o'zaro hurmatni oshirish, yo'l infratuzilmasini yaxshilash va yo'l harakati qoidalariga amal qilishni ta'minlash zarur. Bu orqali piyodalar o'tish joylarida yo'l transport hodisalarining kamayishiga erishish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Shukurov, A. (2020). *"Yo'l harakati xavfsizligi: muammolar va yechimlar"*. Tashkent: O'zbekiston davlat transport universiteti.
2. Jumaniyazov, R. (2019). *"Piyodalar va transport vositalari o'rtasidagi munosabatlar"*. Tashkent: O'zbekiston milliy universiteti.
3. Saidov, M. (2021). *"Yo'l transport hodisalari va ularning oldini olish usullari"*. Tashkent: O'zbekiston transport va kommunikatsiyalar universiteti.
4. Xolmatov, B. (2022). *"Piyodalar o'tish joylarida xavfsizlikni ta'minlash"*. Tashkent: O'zbekiston davlat arxitektura va qurilish universiteti.
5. Toshpulatov, D. (2023). *"Yo'l harakati qoidalari va ularning amaliyoti"*. Tashkent: O'zbekiston davlat yo'l transporti instituti.
6. Murodov, E. (2021). *"Transport xavfsizligi va piyodalar: muammolar va yechimlar"*. Tashkent: O'zbekiston davlat iqtisodiyot universiteti.